

"Add life to years, not years to life..."

"Voeg leven toe aan de jaren, niet jaren aan het leven..."

Gepaste medische zorg

Oudere patiënten die een acute ziekte vertonen, wensen gepaste medische zorg te krijgen: niet te veel, niet te weinig. Als de kans op behoorlijk herstel met levenskwaliteit groot is, is het redelijk om een medische behandeling te verwachten. Is de kans op levenskwaliteit minimaal, dan zal deze zorg misschien niet gepast zijn.

Belangrijke elementen voor artsen om uit te zoeken wat 'gepaste zorg' is voor deze unieke oudere patiënt:

- **De wens van patiënt.** Wat is het doel van medische behandeling: is dit volledige genezing, behoud van functionaliteit of comfort? De patiënt of zijn vertrouwenspersoon kunnen deze vroegtijdige zorgplanning (VZP) aan de arts toevertrouwen.
- **De toestand, de kwetsbaarheid van patiënt.** Wat is de invloed geweest van een aantal ziektes (bv. hartlijden, vaatlijden, diabetes, nierlijden, geheugenlijden) op zijn huidige manier van leven? De Kwetsbaarheidschaal van Rockwood, ontwikkeld voor ouderen, is hier een goede leidraad.
- **De ernst (prognose) van de acute ziekte** met behandeling. Een acute leukemie, een hersenbloeding zijn vaak moeilijker te behandelen dan een maagbloeding. De behandelende arts zal u hierover informeren met de medische kennis van dat ogenblik.

Kwetsbaarheidschaal van Rockwood

Zeer fit (1)

Zeer actief, veel kracht en gemotiveerd. Doet heel regelmatig aan sport en behoort tot de meest fitte van zijn leeftijdsgroep.

Fit (2)

Heeft geen actieve ziekte maar is minder fit dan categorie 1. Doet vaak aan lichaamsbeweging, vaak meer actief in bepaalde seizoenen (bv. zomer).

Zelfredzaam (3)

Heeft medische problemen, maar die zijn goed onder controle. Doet niet regelmatig aan lichaamsbeweging, behalve regelmatig wandelen.

Risico op kwetsbaarheid (4)

Is niet afhankelijk van anderen voor dagelijkse activiteiten, maar ervaart klachten die deze activiteiten beperken. Geeft vaak aan 'moe' of 'traag' te zijn gedurende de dag.

Licht kwetsbaar (5)

Zelfstandig voor ADL, maar heeft hulp nodig van anderen voor complexe instrumentele activiteiten van het dagelijkse leven (complexe IADL): financiën, medicatie inname, vervoer, zwaar huishoudelijk werk.

Gaan winkelen, alleen buiten wandelen, maaltijdbereiding en huishoudelijke taken worden in toenemende mate belemmerd.

Matig kwetsbaar (6)

Heeft hulp nodig voor alle activiteiten buitenshuis en bij het huishouden (afhankelijk voor IADL). Binnenshuis vaak problemen met trappen lopen. Hulp nodig bij douchen of baden, en minimale hulp bij aankleden (deels afhankelijk voor ADL).

Ernstig kwetsbaar (7)

Volledig afhankelijk voor persoonlijke verzorging, ongeacht de reden (cognitief, fysiek). Lijkt geen verhoogd risico te hebben op overlijden binnen 6 maanden.

Zeer ernstig kwetsbaar (8)

Volledig afhankelijk, naderend levenseinde. Deze persoon herstelt vaak niet van een banale ziekte zoals verkoudheid of milde ziekte.

Terminaal (9)

Naderend levenseinde, zonder dat er sprake is van duidelijk kwetsbaar zijn.

Dementie

Bij personen die lijden aan dementie, komt de ernst van dementie overeen met de graad van kwetsbaarheid.

Lichte dementie (5): milde geheugenproblemen: vergeten van recente gebeurtenissen, sociaal isolement, herhalen van een verhaal.

Bij matige dementie (6) zijn elementen uit de eigen levensloop gekend. Zelfzorg is mogelijk door het aanbieden van verbale ondersteuning.

Bij ernstige dementie (7) is zelfzorg niet meer mogelijk.

Samenvatting

Door het afwegen van de wens van de patiënt, de ernst van de acute ziekte en de kwetsbaarheid van de oudere, kan samen tot besluit gekomen worden wat gepaste zorg is voor deze unieke patiënt.

Contactgegevens

Zorgeenheden Geriatrie
Zorgeenheid Intensieve zorg

Bron: Rockwood et al: CMAJ 2005;173: 498-495

Contactinfo

vzw AZ Alma
(Maatschappelijke Zetel)
Ringlaan 15
B-9900 Eeklo
tel. 09 310 00 00

Polikliniek AZ Alma Sijsele
Gentse Steenweg 132
B-8340 Sijsele-Damme
tel. 09 310 00 00

www.azalma.be

Kwetsbaarheidschaal
van Rockwood
Clinical frailty schaal

